ȘTEFAN ȘTEFĂNESCU
(24 mai 1929 – 29 decembrie 2018)

MARIAN OLARU

Ștefan Ștefănescu
(May 24, 1929 – December 29, 2018)

(*Abstract*)*

The author evokes the personality of Ștefan Ștefănescu, Romanian historian, professor at the Faculty of History of the University of Bucharest, member of the Romanian Academy (1992). Ștefan Ștefănescu was concerned with the most diverse aspects of Romanian history: he edited historical documents, he wrote studies of the medieval, pre-modern and modern history of Romania, of historical demography, history and culture of Bucovina etc. In recognition of his prestigious career, he was elected as a member of several scientific institutions in the country and abroad (Belgium, Italy) and rewarded with numerous scientific titles and awards. He was a supporter of the efforts to recover Bucovina's cultural values and history and was part of the editorial staff of "The Annals of Bukovina", in which he published papers and articles.

Keywords: historian, professor, academy member, Bukovina.

Istoricul Ștefan Ștefănescu s-a născut în Goicea Mică, județul Dolj. A urmat cursurile școlii primare între 1936 și 1940 și pe cele ale Liceului Militar „Nicolae Filipescu" de la Mănăstirea Dealu până în 1940 și de la această dată până în 1948 s-a mutat la Predeal. Între anii 1948 și 1953, a fost student la Facultatea de Istorie a Universității din București, iar datorită rezultatelor deosebite obținute pe timpul studenției a fost angajat ca preparator și apoi asistent universitar. Între anii 1954 și 1957 a urmat cursurile de doctorat la Universitatea „M. V. Lomonosov", în specializarea „Bizantologie și Istoria Slavilor de sud", în urma cărora a obținut statutul de candidat în științe istorice. Ulterior, a parcurs stagii de specializare în Franța, la École Nationale des Chartes, École Pratique des Hautes Études în Franța, la Collège de France și Sorbona. Ștefan Ștefănescu a susținut teza de doctorat la Universitatea din București, în anul 1957.

* Traducere: Ștefănița-Mihaela Ungureanu.

Analele Bucovinei, **XXVI**, *2* (53), p. 687–690, Rădăuți – București, 2019

BDD-A32714 © 2019 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:52:01 UTC)

A fost cercetător ştiinţific la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, între anii 1950 şi 1959, cercetător ştiinţific principal între anii 1957 şi 1960, secretar ştiinţific şi şef al Secţiei de istorie medie şi vechi instituţii româneşti, între anii 1960 şi 1966, director adjunct între anii 1966 şi 1970 şi director din anul 1970 şi până în anul 1990.

Dăruit cu har pedagogic de excepţie, profesorul Ştefan Ştefănescu a desfăşurat o bogată activitate didactică la Facultatea de Istorie a Universităţii din Bucureşti, unde a fost profesor titular între anii 1970 şi 1999, şef al Catedrei de istoria României şi Istorie Universală din 1984 şi până în 1990 şi decan al Facultăţii de Istorie, între anii 1975 şi 1977, iar apoi al Facultăţii de Istorie-Filosofie, între anii 1977 şi 1984. Ca expresie a dăruirii şi meritelor sale didactice, profesorul Ştefan Ştefănescu a fost mereu implicat în activitatea Facultăţii de Istorie, fiind profesor asociat al acestei prestigioase instituţii de învăţământ superior şi, din anul 2016, profesor emerit.

Istoricul Ştefan Ştefănescu şi-a pus prinosul de cunoaştere şi harul didactic pentru formarea tinerilor istorici. Din anul 1971 şi până după pensionare, 38 de doctoranzi din România şi din străinătate au obţinut acest titlu ştiinţific sub îndrumarea sa.

În martie 1974, a fost ales membru corespondent al Academiei Române şi din decembrie 1992 membru titular. Discursul de recepţie pentru primirea sa ca membru titular al Academiei Române a avut titlul *Românii – „latinii Orientului” – şi conştiinţa europeană în secolului al XVI-lea*.

Prestigioasa sa carieră a fost aureolată de alegerea sa ca membru al mai multor instituţii ştiinţifice, precum: Comitetul Naţional al Istoricilor din România (vicepreşedinte din anul 1975); Academia Europeană de Istorie (Bruxelles); Comisia Internaţională de Studii Slave în cadrul Comitetului Internaţional de Ştiinţe Istorice; Comisia Internaţională pentru Istoria Adunărilor de Stări; Comisia Internaţională de Istoriografie; membru în conducerea Centrului de Studii Italo-Române (Milano). De asemenea, Ştefan Ştefănescu a fost declarat „Om al Anului 1995” de către The American Biographical Institute Research Association şi a primit o serie de distincţii precum: Ordinul „Meritul Ştiinţific” (1966), Premiul „N. Bălcescu” al Academiei Române (1967), Ordinul „Sf. Chiril şi Metodiu”, cl. I (Bulgaria, 1977), Ordinul Naţional „Pentru Merit” în grad de Ofiţer (2000). A fost cetăţean de onoare al localităţilor Goicea, Călugăreni şi Craiova. Pentru opera ştiinţifică valoroasă a fost ales Preşedinte de onoare al Fundaţiei cultural-ştiinţifice „Mihai Viteazul – Călugăreni”.

Cu o operă ştiinţifică ce cuprinde aproape 500 de titluri, începând cu lucrarea premiată de Academia Română, în anul 1965, *Bănia în Ţara Românească*, istoricul Ştefan Ştefănescu s-a preocupat de aspectele cele mai diverse ale istoriei româneşti.

BDD-A32714 © 2019 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:52:01 UTC)

A editat documente istorice (seria *Documenta Romaniae Historica*, vol. II, VI, VII, VIII, XI), a alcătuit studii de istoria medievală, premodernă şi modernă a României şi a sud-estului european, de demografie istorică (în cadrul Facultăţii de Istorie a Universităţii din Bucureşti a susţinut mai mulţi ani un seminar special de demografie istorică), de istoria instituţiilor medievale româneşti, de istoria relaţiilor internaţionale, istoriografie şi de istoria şi cultura Bucovinei (preocupat fiind de opera istoricului bucovinean Dimitre Onciul). A coordonat colective de cercetători şi universitari care au dat istoriografiei române mai multe sinteze de istoria României, între care *Istoria românilor*, vol. IV, *De la Universalitatea creştină către Europa patriilor*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2001 (redactor responsabil împreună cu acad. Camil Mureşanu şi prof. univ. dr. Tudor Teotoi – secretar), precum şi sintezele de Istoria României publicate în ţări ca: Spania, Italia, Grecia, Bulgaria, Ungaria, Rusia, China, Japonia şi SUA.

Istoricul Ştefan Ştefănescu a participat cu comunicări şi rapoarte la numeroase manifestări ştiinţifice interne şi internaţionale, între care se înscriu ca reprezentative comunicările la congresele internaţionale de istorie: Stockholm – 1960, Viena – 1965, Moscova – 1970, San Francisco – 1975, Bucureşti – 1980, Stuttgart – 1985, Madrid – 1990, Montréal – 1995.

Cu o admiraţie profundă pentru opera istoricului bucovinean D. Onciul, fiind aproape de eforturile Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina şi ale academicienilor bucovineni Vladimir Trebici, Radu Grigorovici, Dimitrie Vatamaniuc, academicianul Ştefan Ştefănescu a susţinut, în cadrul Secţiei de Ştiinţe Istorice a Academiei Române, eforturile pentru valorificarea operei ştiinţifice a lui Dimitre Onciul, proiect finalizat în anul 2006 prin publicarea lucrării *Dimitrie Onciul. Scrieri alese.* În virtutea aceloraşi preocupări, academicianul Ştefan Ştefănescu a fondat Seminarul de istorie medie a Românilor la Facultatea de Istorie a Universităţii din Bucureşti numit Seminarul de Metodologia Istoriei „D. Onciul", începând cu anul 1993.

Academicianul Ştefan Ştefănescu a fost un apropiat al Centrului pentru Studierea Problemelor Bucovinei, devenit din anul 2007 Institutul „Bucovina" al Academiei Române, şi al directorului acestei instituţii, dr. Dimitrie Vatamaniuc, fapt pentru care îl găsim în colectivul de redacţie al „Analelor Bucovinei" şi alături de bucovineni la manifestările culturale ale Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina. Ca un sprijinitor al eforturilor de recuperare a valorilor culturale şi a istoriei Bucovinei, prin sfaturile sale date membrilor redacţiei publicaţiei „Analele Bucovinei, prin articolele şi studiile publicate în paginile publicaţiei noastre, academicianul Ştefan Ştefănescu a dovedit o „deplină armonie a biografiei cu opera, a gândului cu fapta" – aşa cum scria atunci când aprecia opera istoricului Ion Nistor.

În paginile revistei noastre, academicianul Ştefan Ştefănescu a publicat următoarele studii şi articole: „Ion Nistor şi opera lui istorică", în „Analele Bucovinei", anul I, nr. 1, 1994; „*Ion Nistor (1876–1962)*, volum îngrijit de Alexandru Zub, Editura Universităţii «Al. I. Cuza», Iaşi, 1993", în „Analele Bucovinei", anul I, nr. 2, 1994; „Bucovina «cheie a Moldovei» sub stăpânirea Austriei habsburgice (1775–1918)",

BDD-A32714 © 2019 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:52:01 UTC)

„Analele Bucovinei”, anul XIII, nr. 1, 2006; „Dimitre Onciul (1856–1923). Son rôle dans le développement de l’historiographie critique, objective et érudite”, în „Analele Bucovinei”, anul XIV, nr. 1, 2007, şi „Cernăuţi. 28 noiembrie 1918. Unirea Bucovinei cu România”, în „Analele Bucovinei”, anul XV, nr. 2, 2008.

Prin întreaga sa activitate, academicianul şi profesorul Ştefan Ştefănescu a dovedit că istoria este nu numai un instrument cognitiv ci şi unul de împlinire naţională, fapt pentru care a devenit unul dintre modelele ştiinţifice de urmat pentru cercetătorii Institutului „Bucovina” – Rădăuţi.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

BDD-A32714 © 2019 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:52:01 UTC)